No. 61. 1842.

BREDASCHE COURANT

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 19 Mei.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, in aanmerking nemende, dat door de aanhoudende droogte en den lagen waterstand in de rivieren en grachten binnen deze Stad, de meeste regenbakken, pompen en putten geen genoegzaam water meer opleveren, om daarvan anders dan het volstrekt noodige gebruik te maken.

Brengen ter kennisse der Ingezetenen, dat het Provisioneel is verboden om Stads-Straten, Pleinen en Stoepen met water te Schuren en Schrobben, of ten Spoeling derzelve water uit te storten, met waarschuwing, dat degenen die bevonden worden dit verbod te overtreden, zullen vervallen in eene boete van drie gulden, zullende echter de Straatgoten bij voortduring behoorlijk moeten worden gereinigd.

Wordende de meesters en vrouwen voor hunne dienstboden, gelijk ook de ouders en voogden voor hunne kinderen en pupillen, uitdrukkelijk verantwoordelijk gesteld, en voorts den Kommissaris van Policie gelast op de nakoming dezes toe te zien en door zijne Agenten te doen toezien.

BREDA, den 17. Mei 1842.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Mei.

De kamer heeft heden, na eene korte discussie, met 220 tegen 25 stemmen de voordragt van wet goedgekeurd waarbij de perceptie van de belasting op de binnenlandsche suiker voorloopig op den tegenwoordigen voet gehandhaafd blijft.

— De commissie door den minister van openbare werken ingesteld na het ongeluk op den 8sten dezer plaats gehad, heeft een rapport opgemaakt, waarbij zij verklaart dat de locomotieven met vier raderen voortaan op de spoorwegen moeten verboden zijn en vervangen worden door locomotieven met zes raderen, en strafbepalingen voorstelt, ter naleving van dien maatregel.

— Heden heeft met groote staatsie de lijkplegtigheid van den schout-bij-nacht *Dumont d'Urville* en van zijne familie plaats gehad. Onder degenen die het lijk volgden of de slippen van het doodkleed droegen, merkte men de ministers *Villemain* en *Duperré*, vele hoofdofficieren der marine, pairs en gedeputeerden op.

— Heden heeft men in de kamer der gedeputeerden het overlijden van den graaf *de Las Cases*, gedeputeerde van het arrondissement St. Denis, vernomen; hij had den ouderdom van 80 jaren bereikt.

— Men zegt dat de scheepskapitein *Quernel*, kommandant van het linieschip de *stad Marsseille*, van het eskader in de Middellandsche zee, in de plaats van wijlen den heer *Dumont d'Urville*, tot schout-bij-nacht verheven is.

— De correctionele regtbank te Parijs heeft den 14den een hoogst gewigtig vonnis tegen een dagblad gewezen, welk vonnis echter, ook volgens degenen die zich daarover het meest verbitterd toonen, geheel en al met de wet van September, 1835 overeenkomt. Het Parijsche dagblad *le Temps*, hetwelk in eenen vrij gematigden geest geschreven plagt te worden, was namelijk 460 maal achtereen in het licht verschenen, zonder dat daarop de bij de wet gevorderde onderteekening van eenen verantwoordelijken uitgever voorkwam. Niet zoo zeer weerstreving om aan de wet te gehoorzamen, als wel een twist onder de eigenaars van het blad, schijnt oorzaak hiervan geweest te zijn. Waarom echter de uitgever [illegible] niet dadelijk eene onregelmatigheid als deze, die dag aan dag [illegible] op zich sleept, opgeheven heeft, is niet duidelijk. Hoe dit ook zij, de Parijsche regtbank heeft de eigenaren van den *Temps* tot eene geldboete veroordeeld, die met de opcenten niet minder dan 102,300 franken beloopt. Te gelijk houdt het vonnis in, dat het blad op zal houden te verschijnen,

— Een dagblad van Marseille haalt een voorbeeld van de snelheid waarmede thans de stoomvaart tusschen Marseille en Algiers plaats heeft. De *Charlemagne* die den 10den des avonds ten [illegible] Marseille verlaten heeft, is den 12den in de haven van Algiers aangekomen, en heeft dus de overvaart in 45 uren volbragt.

— Ter beurze van heden (16 Mei) waren genoteerd: 5 pCt. 119,70; 3 pCt. 81, 80; Nap. r. 107,75; Spanje 24½; Ned. 2½ pCt. 53¾; Rom. L. 103⅞.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den Mei.

De *Moniteur* houdt een berigt ter gelegenheid van het te Parijs op den spoorweg naar Versailles voorgevallen ongeluk, die het officieel blad aan drie oorzaken toeschrijft: het breken van de as der locomotief met vier raderen; de sluiting der rijtuigen; de buitengewone snelheid, door de concurrentie veroorzaakt. In Belgie had men in dit drieledig opzigt niets te vreezen; hier worden geen locomotieven met vier raderen gevonden; de rijtuigen kon men naar goedvinden, openen en de snelheid van vervoer was zoodanig, dat er nimmer gevaar door kon ontstaan. In drie jaren tijds hadden zich dan op de spoorwegen in Belgie slechts drie gevallen van brand voorgedaan; 24 assen van locomotieven waren gebroken en 273 rails, doch men had steeds zoodanige voorzorgen genomen dat de reizigers naauwelijks deze ongevallen hadden ontwaard. In het geheel was er van de 12,400,000 reizigers op de spoorwegen slechts één buiten eigen toedoen omgekomen.

— De administratie van de bank heeft eene inschrijving voor de ongelukkige Hamburgers geopend, en zelve voor 2000 fr. ingeschreven.

— Gisteren is voor het Hof van cassatie gebragt de zaak van de heeren *Van den Meeren*, *Van der Smissen*, *Van Laethem* en *Wetsprint*, op verzoek van kommandant *Delrijder*, is deze zaak echter drie weken uitgesteld.

— Zaterdag is te Oudenaarde [illegible] van den kunstvoorwerken *Beaucolen* [illegible] met al hetgeen dezelve vatte een prooi der vlammen geworden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Mei.

De *Staats-Courant* behelst heden het volgende besluit:

WIJ WILLEM II, ENZ., ENZ.

Overwegende dat de stad Hamburg dezer dagen door eene verschrikkelijke ramp getroffen is;

Willende te gemoet komen aan het veelzijdig geuit verlangen, om deze zoo zwaar geteisterde vriend-nabuurlijke stad, naar vermogen, eenige leniging uit Nederland te verschaffen;

Gezien het Koninklijk besluit van den 22sten September 1823 (*Staatsblad* n°. 41).

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

§ 1. Er zal, vóór den tienden Junij aanstaande, in alle steden en gemeenten binnen dit Rijk, door de zorg der plaatselijke besturen, eene schaal-collecte aan de huizen worden gedaan.

§ 2. De opbrengst daarvan zal bestemd zijn ter zoo veel mogelijke leniging van de ramp, welke de stad Hamburg getroffen heeft.

§ 3. De ingezamelde gelden zullen door de zorg van de hoofden der plaatselijke besturen, op de gebruikelijke wijze, in 's Rijks schatkist worden overgestort.

§ 4. De deswege te ontvangen quitantien van overstorting zullen ten spoedigste, aan den gouverneur der provincie en door dezen aan Onzen Minister van Binnenlandsche zaken worden ingezonden.

§ 5. Nadat het geheele bedrag der collecte van alle steden en gemeenten bekend is, zal deswege eene volledige specifieke opgave door middel der *Nederlandsche Staats-Courant* plaats vinden.

§ 6. Onze Minister van Binnenlandsche zaken zal, met Onze Ministers van Finantien en van Buitenlandsche zaken te rade gaan nopens de wijze om de ingezamelde gelden naar Hamburg over te maken.

§ 7. Onze Minister van Staat, belast met de Directie der zaken

Eerediensten, zullen zorg dragen, dat het plaats hebben der bovenvermelde schaal-collecte ook in de kerken en bedehuizen der onderscheidene gezindheden tijdig worde afgekondigd.

Onze Minister van Binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan kennis zal worden gegeven aan Onze Ministers van Financien, en van Buitenlandsche zaken, alsmede aan Onze Ministers van Staat, belast met de Directie der zaken van de Eerediensten.

— Bij Koninklijke besluiten van den 15den Mei 1842, n°. 67—70, is door Zijne Majesteit:

1°. Eervol ontslag verleend aan jhr. *C. D. E. J. Bangeman Huigens*, tot hiertoe Zr. Ms. buitengewoon gezant en gevolmagtigden minister bij het hof van Denemarken;

aan den baron *W. van Goltstein*, tot hiertoe Zr. Ms. minister-resident bij de Hanzesteden; — mitsgaders

aan den heer *J. A. d'Eck*, tot hiertoe Zr. Ms. minister-resident bij het hof van Wurtemberg;

onder dankbetuiging voor de veeljarige ijverige en getrouwe diensten, door hen respectivelijk aan den lande bewezen.

2°. Benoemd tot minister-resident bij de hove van Baden, Beijeren en Wurtemberg, de baron *A. A. Bentinck*, tot hiertoe raad van Zr. Ms. gezantschap bij het hof van Groot-Brittanie;

tot zaakgelastigde bij het hof van Denemarken, jhr. *E. M. K. Martini*, tot hiertoe Zr. Ms. zaakgelastigde bij de Vereenigde Staten van Amerika;

tot zaakgelastigde bij het gemeenebest der Vereenigde Staten van Amerika, den graaf *C. R. A. de Hemricourt*, tot hiertoe Zr. Ms. zaakgelastigde bij het hof van Zweden en Noorwegen;

tot zaakgelastigde bij het hof van Zweden en Noorwegen, jhr. *J. C. Geevers*, tot hiertoe raad bij Zr. Ms. gezantschap aan het hof van Rusland.

tot secretaris van Zr. Ms. gezantschap bij het hof van Groot-Brittanie, jhr. mr. *A. J. L. Stratenus*, tot hiertoe secretaris van legatie, werkzaam bij het departement van Buitenlandsche zaken;

tot secretaris van Zr. Ms. gezantschap bij de hoven van Baden, Beijeren en Wurtemberg jhr. mr. *L. P. J. van de Spiegel*, tot hiertoe secretaris van legatie, werkzaam bij het departement van Buitenlandsche zaken; mitsgaders

tot secretaris van Zr. Ms. gezantschap bij het hof van Rusland, den graaf *O. M. G. E. van Bylandt*, tot hiertoe adjunct-commies bij het departement van Buitenlandsche zaken.

— Bij besluit van den 9den Mei 1842, n°. 106, is de 2de luitenant *F. J. Vlasblom*, van de treincompagnien van het 3de regement artillerie, in zijnen rang en anciënniteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie in Oost-Indie.

Bij Koninklijk besluit van den 10den Mei 1842, n°. 83, is eervol ontslag en pensioen verleend aan den kapitein der Oost-Indische artillerie *J. F. Krämer*.

Bij Koninklijk besluit van den 10den Mei 1842, n°. 84, heeft het Z. M. behaagd de verzoeken in te willigen van den gepensioneerden onder-inspecteur der 2de klasse bij de militaire administratie in Oost-Indie *J. B. Geniets*, en van de gepensioneerde kapiteins van het wapen der Oost-Indische infanterie, *W. G. Schouten*, *K. Arlinghaus* en *O. G. van der Kliet*, om de uniform van hun vroegeren wapen te mogen dragen.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den Mei 1842 n°. 78, is aan mr. *C. W. E. Vaillant*, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als tweede luitenant bij de dienstdoende schutterij te 's Gravenhage, en is als tweede luitenant bij die schutterij benoemd *C. M. E. G. graaf van Bylandt*, thans sergeant.

— Bij besluit van denzelfden dag n°. 79, heeft de Koning benoemd tot buitengewone leden der provinciale commissie van onderwijs in Noord-Braband:

mr. *C. J. M. van Rijckevorsel*, lid der provinciale Staten van Noord-Braband, te 's Hertogenbosch;

jonkheer mr. *J. B. A. J. M. Verheijen*, advokaat te 's Hertogenbosch; mr. *W. A. H. van Tuerenhout*, burgemeester der gemeente Gassel; den heer *H. B.* [illegible] te Oirschot; en mr. *C. J. Floren*, advokaat te Breda.

— Bij een Koninklijk besluit van [illegible] is de heer *Jan Theodoor Binkhorst*, verheven in den Nederlandschen adelstand.

— Bij Koninklijk besluit van den 10den dezer, zijn tot ridders van de Militaire Willems-Orde, 4de klasse, benoemd:

De luitenant-kolonel *J. D. Barre*, adjudant van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*;

de majoors *W. S. Kamps*, en *C. S. Winkel*, respectivelijk van het 5de regiment infanterie en van het Luxemburgsch-Limburgsche contingent;

de 1ste luitenants *J. W. Kröller* en *J. D. M. van der Vliet*, respectivelijk van het departement van Oorlog en van het 4de regement infanterie;

de gewezen 1ste luitenant bij het regement grenadiers *H. J. van der Meulen* en de gegageerde fuselier *J. R. Hoekstra*, voor het door hen respectivelijk in den jare 1830 en 1831 gehouden gedrag.

— De Minister van Finantien, heeft bekend gemaakt, dat het gezamenlijk bedrag der schatkistbiljetten, krachtens de wet van 27 December 1840 (*Staatsblad* n°. 79), uitgegeven, op den 1sten dezer beliep eene som van *f* 6,000,000, zegge *zes millioen gulden.*

— Uit 's Hage schrijft men van den 16den:

» Heden heeft op de te dien einde ingerigte Koninklijke woning in het Noordeinde, de plegtige uitreiking door Zijne Majesteit den Koning plaats gehad, van de keten der orde van het Gulden Vlies, welke door Hare Majesteit de Koningin van Spanje aan Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins *van Oranje* is toegekend.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* is uit de residentie naar Stuttgardt vertrokken.

— Uit Luxemburg wordt nader geschreven, dat Z. M. de Koning-Groothertog voornemens is, den 7den Junij aanstaande de Stenden van dat Groothertogdom in persoon te openen. Bijaldien geene onvoorziene omstandigheden zulks beletten, zal Z. M. tusschen den 3 en 6 Junij te Luxemburg aankomen.

— Z. M. de Koning van Pruissen heeft, op deszelfs verzoek, aan den luitenant-generaal *Dumoulin*, die gedurende 26 jaren het bevel over de vesting Luxemburg gevoerd heeft, pensioen verleend. De ingezetenen dier vesting betreuren zeer de aftreding van dien luitenant-generaal, die zich in hooge mate het vertrouwen, de achting en den eerbied van de bevolking had weten te verwerven.

— Uit Boxtel schrijft men van den 16den Mei:

» Gisteren heeft tusschen Eindhoven en deze gemeente een verschrikkelijk ongeluk plaats gehad. Een jongeling van ruim 19 jaren, die tot steun zijner familie strekte, heeft het ongeluk op de diligence voor op den bok bij den conducteur te willen springen, mist in zijn sprong, valt op en voor het rad, en, de diligence in vaart zijnde en derhalve niet spoedig genoeg kunnende ophouden, wordt hij met de beide wielen overreden, en daardoor dermate gekwetst, dat hij na hevige doch korte pijnen aan de gevolgen is overleden.

— Uit Groenlo, in Gelderland, schrijft men van den 13den Mei:

» Gisteren morgen kwamen hier uit Zutphen twee officieren der genie, die zich gedurende eenen geruimen tijd op de wallen onzer oude vesting hebben opgehouden en de aldaar nog aanwezige bastions en andere overblijfselen dezer sterkte naauwkeurig hebben opgenomen. Men zegt dat de komst dezer heeren in verband staat met een plan van het Ministerie van Oorlog om onze vestingwerken te herstellen, en verder langs de oostelijke grenzen van het vaderland eenige versterkingen daar te stellen.

— Uit Arnhem schrijft men van den 17den Mei, dat in den vroegen morgen van II. Zaturdag aldaar overleden is de heer *M. J. Weerts*, oud-burgemeester dier stad, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, ridder der order van den Nederlandschen Leeuw, in den ouderdom van ruim 73 jaren; een man die om zijne braafheid en kunde de algemeene achting genoot. De heer *Weerts* werd in 1769 te Deventer geboren, studeerde aan de hoogeschool te Gottingen en werd in 1791 tot Doctor in de beide regten bevorderd. Hij vestigde zijne woonplaats te Zutphen, werd in 1802 tot raadsheer in het hof van Gelderland benoemd. Onder het bestuur van den raadpensionaris *Schimmelpenninck* werd hem eene belangrijke gewigtige betrekking opgedragen. Later in 1815 werd de heer *Weerts* verkozen tot lid van den stedelijken raad en in 1824 tot burgemeester van Arnhem aangesteld; in 1826 werd hij verkozen tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke betrekking hij tot in 1840 bekleedde, toen hij tot lid van de Eerste Kamer werd benoemd. Op zijn herhaald verzoek werd de heer *Weerts* in het vorig jaar als burgemeester ontslagen. Aan zijnen ijver en bemoeijingen heeft Arnhem de vele veranderingen en verfraaijingen te danken, en voortdurend haren tegenwoordigen bloei.

— Eergisteren is te Delft, in den ouderdom van 48 jaren, overleden de heer *Mr. A. Wilhelmus*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en vertegenwoordiger der stad Delft; een man, die wegens zijne kundigheden en braafheid algemeen geacht was.

— Den 12 dezer is te Franeker, in den ouderdom van ruim 63 jaren, overleden de hooggeleerde heer *Sicco Ens*, med. doctor en hoogleeraar aan het aldaar gevestigde rijksatheneum.

— De correspondent [illegible]

— In den nacht van Zaterdag op Zondag II. [illegible] van den Heiligen Weg [illegible]

» Als eene bijzonderheid kan van hier gemeld worden, dat een detachement, sterk 74 man, behoorende tot de bedelaarskolonisten, zich vrijwillig hebbende aangegeven tot de militaire dienst in de Oost-

indien, na behoorlijk examen vooraf te hebben ondergaan, heden naar Groningen is opgezakt. Onderscheidene van hen hadden reeds te voren den militairen stand leeren kennen, en sommige waren zelfs in de Oostindien geweest. Men mag zich van zulke gezonde krachtvolle manschappen wat goeds beloven. Men verneemt, dat hun goed voorbeeld reeds weder anderen heeft opgewekt, om zich insgelijks aan te melden.

»Men is hier thans, en wel met zeer goed gevolg, werkzaam in het graven van turf door eigene bevolking, meest bestaande uit bedelaarskolonisten, en eenige opmerking mag het verdiennen, dat twee ploegen van de werklieden bestaan uit Israelieten, over wier vlijt en arbijd men zeer voldaan is. Het is een bewijs, dat ook de Israeliet den arbeid niet schuwt, en dezelve niet minder dan de Christen daartoe geschiktheid heeft, en bij de behandeling ondervindt, op welke hij, als mensch, zoo wel aanspraak heeft als de overige inwoners onzes Vaderlands.”

— Uit Groningen meldt men het volgende:

»Wij hebben het genoegen te kunnen melden, dat de nieuwe alhier op eene grootere schaal opgerigte en met een stoomwerktuig (uit de fabrijk van de heeren *Nederburg, Nering-Bögel* en *Comp.* te Deventer) gedrevene fabrijk van *Geoctroijeerd Electro-Chemisch Loodwit*, onder de firma van *Stratingh* en *Comp.* sedert eenigen tijd in volle werking is, en volkomen aan de verwachting voldoet, zoodat dezelve thans eene aanzienlijke hoeveelheid Loodwit oplevert, hetwelk deszelfs reeds verkregen roem handhaalt; en aldus in zuiverheid, witheid, duurzaamheid en andere eigenschappen met de beste, zoo uit- als inlandsche Loodwitsoorten kan wedijveren, volgens het onderzoek van deskundigen, onder anderen ook van den Utrechtschen hoogleeraar in de scheikunde *G. J. Mulder*, (zie *Konst- en Letterbode*, 1839, no. 46), en bijkans menigvuldige proeven, hier en elders aan gebouwen als anders met het *Groninger Loodwit* genomen, welke vooral deszelfs uitstekende witheid en duurzaamheid boven alle wêerspraak hebben bevestigd. — Het zal velen met ons voorzeker aangenaam zijn, dit te vernemen en alzoo de hoop te mogen koesteren, dat deze gewigtige onderneming niet alleen in het belang der Inlandsche nijverheid welzal gelukken, maar ook deze fabrijk tot een duurzaam en bloeijend gedenkteeken zal strekken van den ijver en [illegible] Hoofdopzigter, den hoogleeraar *S. Stratingh, Ez.*, [illegible] bij ons in zoo hooge achting stond en nog zoo zeer betreurd wordt. Wij vertrouwen dan ook, dat onze Stad- en Landgenooten hierdoor mogen aangespoord worden, om van dit uitmuntend fabrikaat meer en meer gebruik te maken en daaraan die voorkeur, althans boven buitenlandsche fabrikaten te geven, welke hetzelve allezins verdient.”

— Bij gelegenheid der zware ramp, welke Hamburg getroffen heeft, wordt [illegible] in de Dordrechtsche Courant herinnerd, dat eene dergelijke ramp [illegible] vier eeuwen geleden, die stad, destijds [illegible] van Holland, getroffen heeft.

Op den 23 Junij 1457 ontstond [illegible] in de kleine Spuistraat, welke zich in korten tijd [illegible], dat er tot het blusschen van dezelve geene [illegible].

Deze brand duurde *zes* dagen en vernietigde [illegible] westelijke gedeelte der stad, van het Bagijnhof af tot aan den Gevangen Toren, en van de Vischbrug af tot aan de Groote Kerk, en werden door denzelven, volgens de stedelijke aktenboeken van dien tijd, omtrent *[illegible] huizen* verbrand, gelijk mede drie openbare gebouwen, als: De Groote L. V. Kerk, een der grootste kerkgebouwen in Holland, welke reeds sedert A° 1168 voltooid was, en van welke na dezen brand slechts het muurwerk en de pilaren waren overgebleven; de toenmalige Koopmanshalle of Beursgebouw, hetwelk tevens tot berging van [illegible] koopwaren diende en waarin men ook de kantoren der wisselaars had. Dit gebouw, in 1382 van zware blokken gehouwen steen gebouwd, werd daarvan het muurwerk ook alleen gespaard; [illegible] tot een raadhuis verbouwd geworden. Eindelijk, een [illegible] Gast- of Ziekenhuis, hetwelk, gelijk de meeste van die gebouwen in dien tijd, tevens een geestelijk gesticht of klooster was.

[illegible] van hout of hadden houten [illegible].

Na het eindigen van den brand werd er eene algemeene inzameling bevolen, tot herstelling van de Groote Kerk, *die zoo deerlijk verbrand was*, welke een jaar lang wekelijks zoude worden opgehaald, en waarbij ieder verzocht werd te geven, *zoo veel als hem God in [illegible]*. Van inzamelingen voor particulieren vindt men niet [illegible], ofschoon deze ook wel zullen geschied zijn.

[illegible] *Dankerts*, in wiens woning die groote brand was begonnen, en welke beschuldigd werd dien te hebben willen smoren, omdat hij [illegible] had geroepen, vlugtte uit de stad. Hij werd, blijkens [illegible] den 8sten Julij 1457 ingedaagd, en verwezen in de [illegible] (dat is om 6 vierkante roeden muur [illegible] te laten maken).

In berigten uit Hamburg tot den 13den Mei wordt onder anderen nog gemeld, dat men onder de door den brand tot den grond toe vernielde huizen negentien suikerraffinaderijen telde; de assurantie-maatschappijen waren reeds begonnen met voorschotten uit te betalen; nog op geen wissel was de betaling geweigerd, zelfs niet door de huizen die door den brand volslagen zijn te gronde gerigt, hetgeen men wel als een wonder kan aanmerken. Het vertrouwen verlevendigde zich, het disconto van goed koopmanspapier was niet boven de 4 pCt. gestegen. Sedert den dag van den brand zijn meer dan 300 schepen de Elve opgevaren. De ramp zou vertienvoudigd zijn geworden, indien niet de gedurende genoegzaam 35 dagen onveranderde oostenwind al die aanvoeren had belet. Magazijnen of pakhuizen waren er niet te bekomen; de huurprijzen waren tot het tienvoudige gestegen; het werkloon der fabrijkarbeiders was vertienvoudigd.

In eene omstandige opgave, uit Hamburg zelve komende, wordt thans het getal der verbrande straten op 53, en dat der huizen op 1742 begroot. Van het nederschieten der woningen met 24 en 36 ponders, wordt thans in geen der berigten meer gesproken, zoodat men dit wel onder de fabelen van den dag kan stellen. Er zijn door de naburige plaatsen zoo vele levensmiddelen naar Hamburg gezonden, dat dezelve nu aldaar overvloedig zijn. Eene commissie, bestaande uit architecten houdt zich reeds bezig, om de puinhoopen op te ruimen, en te bepalen, wat er van de verbrande openbare gebouwen kan behouden worden. De meeste vreemde troepen zijn reeds huiswaarts teruggekeerd.

De *Pruissische Staats-Courant* behelst weder bijzondere brieven uit Hamburg. In een derzelve wordt nu in twijfel getrokken, of het werkelijk *Engelsche* fabrijkarbeiders zijn geweest, die bij pogingen tot brandstichting zijn vermoord geworden, ja houdt men het zelfs voor zeer onzeker, of eenige poging tot brandstichting geschied zijn, en of de bedoelde lieden er niet maar alleen op uit zijn geweest te stelen. De briefschrijver meldt, dat, ofschoon de plaats van den brand nu door militaire wagt omringd is, hij door middel van een staatsbevel door de puinhoopen heen tot de nieuwe beurs is doorgedrongen. Dat prachtig gebouw is, ofschoon alles rondom is afgebrand, onbeschadigd gebleven op een niets beteekenend letsel na, hetwelk men niet eens herstellen zal, maar als eene herinnering aan de schrikkelijke gebeurtenis in denzelfden staat zal laten. De briefschrijver heeft van het dak der nieuwe beurs de uitgestrekte ruine van het afgebrande deel der stad beschouwd, en onder anderen eenige lieden gesproken, die zich zoolang in de beurs hadden opgehouden tot dat er geene uitkomst meer voor hen bestond. De vlammen hadden iederen uitweg om heen te gaan afgesneden, en de ongelukkigen moesten zich tot den dood door vuur en honger toebereiden. Zij verloren echter den moed niet, door dekens bestendig nat te houden en voortdurende waakzaamheid spanden zij alle krachten in, om het gebouw te redden. De Hemel heeft hunne pogingen gezegend, en te midden der vlammen is door een wonder is Hamburgs beurs behouden gebleven.

De briefschrijver zegt verder, dat het doorkruisen der puinhoopen hetzelfde gevoel [illegible], dat de weinige overgeblevenen [illegible] onderwiezen in eene stad, die door aardbeving vernield is. Zoo ver de oogen reikten, zag [illegible] niets dan rookende puinhoopen; hier en daar eenige zwart gebrande muren en schier nergens eene levende ziel. Het maakte eenen vreeselijken indruk op mij, die mij immer zal bijblijven.»

De haven van Baltimore is het tooneel geweest van een ontzettend voorval, zooals reeds meermalen in Amerika is voorgevallen, het springen namelijk van den stoomketel eener stoomboot. Het nieuwe stoomvaartuig *Medora*, bestemd voor de dienst tusschen Baltimore en Norfolk, zou eene proeftogt doen, met wel honderd vijftig personen aan boord. Naauwelijks hadden de raderen eenige slagen gedaan of de ketel barst, en doet een gedeelte van het dek en van de passagiers in de lucht vliegen, in de rivier nederkomen om te verdrinken, of verpletterd neer op de kaden der haven. Aanvankelijk zijn er slechts negen dooden geteld en dertig gewonden, waarvan tien doodelijk; doch bij het groot getal personen aan boord, is dit getal waarschijnlijk te gering.

Ter **AMSTERDAMSCHE BEURS** van gisteren (17 *Mei*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52¼; id. 5 pCt. 101 drie achtste, ⅛; Kansbill. 26 negen zest., ⅛; Syndik. 4½ pCt. 95 drie achtste, 5/16; dito 3½ pCt. 77 drie achtste; Handelm. 154¾, drie achtste, ⅜; O. I. 5 pCt. 99 drie achtste, 5/16; Ardoins 21, een zest.; dito 3 pCt. 26¼; Amerika Bankact. 6, 5¾; Braz. 68¾; Mexiko 37¼, 37; Peruan. 11⅝.

De **BURGEMEESTER** van *Geertruidenberg*, roept bij dezen op, **ONDERWIJZERS** van den minste der 2e Rang, welke gegegen mogten zijn mede te dingen naar den vacerenden post van **ONDERWIJZER** aldaar, om zich aan te melden hetzij in per-

soen, hetzij met [illegible] Brieven voor den 1. Junij aanstaande, met overlegging der bewijzen opgegeven in de Nieuwe Bijdragen voor Maart 1842.

GEERTRUIDENBERG, 14. Mei 1842.

De Burgemeester voornoemd,
VERKOUTEREN.

VERPACHTING

VAN 180 BUNDERS EXTRA SCHOONE

HOOI- EN WEILANDEN.

Dingsdag den 24. Mei 1842, des namiddags 3 uur, zal, ten overstaan van den te *Gorinchem* residerenden Notaris G. C. VAN APPELTERRE, bij H. KOENS, in de 3 *Snoeken*, te *Hardinxveld*, voor het saizoen van dezen jare publiek worden verpacht, de HOOI- en WEILANDEN van de hoog omkade Buitenpolders *den Eijerwaard*, tusschen de *oude Dooymanswaard* en het *Donderzand*, langs het *Galeigat*.

De bovenste *Japenwaard* langs de *Westkil*. De *Lauw Simonswaard* tusschen de *Sneepkil Houweningswater* en het *Gat van den Hengst*. *Aart Eloijenbos*, *Grobbeldonk*, *Colsterweer*, *Bijlanden*, en *Florus van den Tempel*, tusschen het *Houweningswater* aan de Rivier *de Merwede*, boven de *Hoogkil* over *Giesendam*.

En zulks om 2 maal te kunnen Hooijen en in zoodanige perceelen, als zullen zijn genommerd en daags voor en op den morgen van de Verpachting op de Respectieve Polders zal worden aangewezen, zijnde intusschen informatien te verkrijgen bij den Rentmeester STERLING te *Dordrecht* en den Opziener A. SMAAL te *Neder-Hardinxveld*.

. Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:

I. FRIESCHE VOLKS-ALMANAK voor 1842. Zevende jaargang. Prijs 75 Cents.

II. REISONTMOETINGEN IN TWEE WERELDEN. 1. *Reis naar Hamburg en Bremen.* 2. *Gesteldheid van het Westen der Vereenigde Staten van Amerika*, door J. H. HAUSSE. Uit het Hoogduitsch, naar den *tweeden* druk. Prijs *f* 2,40.

III. RAADGEVER *voor allen, die aan* AAMBEIEN, *onder verschillende vormen en in* [illegible] *lijden.* Mitsgaders: aanwijzing der [illegible] middelen, door welke men zich van die zoo [illegible] kwaal kan vrijwaren of genezen; inzonderheid in [illegible] king tot de met dezelve verwante ziekten, als: moeijelijke spijsvertering, verstoptheid der onderbuiksingewanden, Hypocondrie, enz. Door Dr. F. RICHTER. Uit het Hoogduitsch, naar den *derden*, verbeterden druk. *f* 1,20.

IV. OVER DE HYPOCONDRIE EN DE KUNST OM HAAR ZEKER TE GENEZEN. *Een geschrift voor Hypocondristen.* Uit het Hoogd. à 90 Cents.

V. GEHEIME KUNSTEN DER VISSCHERIJ, *of eene aanwijzing, hoe men voor alle soorten van Visschen* HET AAS MOET BEREIDEN, *om dezelve in Fuiken en Zakken, met den Hengel en Snoer en ook wel met de Bloote Hand te kunnen vangen*, zoo mede HET AAS VOOR DE KREEFTEN en hoe men dezelve het best in Fuiken en Zakken met het Schep- en Steeknet vangen kan, benevens meer andere wetenswaardige zaken, welke allen voor liefhebbers der visscherij, eigenaars van vijvers, en visschers van beroep, van het grootste belang zijn, inzonderheid met betrekking tot de kunstmatige bevruchting der vijvers met Visschen en Kreeften, enz. Naar den *tweeden* druk uit het Hoogduitsch. Prijs 90 Cents.

VI. [illegible] KOPIEERMETHODE, *of aanwijzing hoe men* Brieven, Fakturen, Rekeningen en in één woord al wat [illegible] geschreven is, zonder eenige machine en kosten in [illegible], kan kopiëren. *Zeer dienstig voor Kooplieden, Bankiers, Ambtenaren, Geleerden en voor al diegenen, welke veel te schrijven hebben.* Naar den *tweeden* druk uit het Hoogduitsch. Prijs [illegible] Cents.

. Bij G. T. N. SURINGAR, te *Leeuwarden*, is van de pers gekomen:

I. AD DE LEERREDENEN van J. H. VAN DER PALM. *Derde Deel.* De prijs is in groot 8°., bij inteekening *f* 2,25, buiten inteekening *f* 2,70 pr. Deel. In kleiner formaat, bij inteekening *f* 1,50, buiten inteekening *f* 1,80 pr. Deel.

De inteekening staat nog bij voortduring open, doch worden de Deelen, die reeds in het licht zijn, niet anders dan tegen den verhoogden prijs afgeleverd.

II. REDEVOERING *over de gepastheid en noodzakelijkheid van een* PATRONAAT OVER DE ARMEN *en de wijze waarop het behoort te worden uitgeoefend.* Door W. H. SURINGAR. *f* 0,60.

. Bij C. F. STEMLER, Boekhandelaar te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

HANDBOEK

DER

ALGEMEENE GESCHIEDENIS.

Ten dienste van hooger en middelbaar onderwijs almede ter opleiding voor en aan Militaire instellingen.

Naar de vierde Hoogduitsche Uitgave van

DR. E. A. SCHMIDT,

voor Nederlanders bewerkt door

G. KUYPER Hz.

Luit. Ingenieur. — Leeraar aan de Kon. Milit. Akademie.

Tweede stuk. Geschiedenis der Middeleeuwen.

Prijs *f* 1,50.

Het derde stuk, waarmede dit Handboek compleet is ligt ter perse en zal spoedig volgen.

Bij de aanvankelijke gunstige opname van het eerste stuk van dit bij groote beknoptheid en uiterst geringe prijs in volledigheid niet overtroffen Handboek, vermeenen wij alle Hoogleeraren, Onderwijzers, Ouders en Voogden ten opzigte van geest en strekking dezer uitgave tot de voorrede der beide verschenen stukken te mogen verwijzen.

. Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zal eerlang van de pers komen de VIJFDE DRUK van de

Schets der Algemeene Geschiedenis,

EN VAN DIE DES

VADERLANDS,

DOOR

J. BOSSCHA,

Hoogleeraar aan het Athenaeum Illustre te Amsterdam.

Dit oorspronkelijk werk, waarvan reeds vier aanzienlijke oplagen zijn uitverkocht en dat welk bij het Middelbaar Onderwijs, op [illegible] [illegible] wordt gebruikt [illegible] *Algemeene Kunde* [illegible], aan [illegible] die de regeling van het Onderwijs [illegible] dragen, bij dezen Vijfden druk eenige uitbreiding gekregen, zonder dat daardoor echter de prijs van het werk zal verhoogd worden. Hierdoor zal het *Bij voortduring* tot maatstaf worden gehouden van hetgeen de jonge lieden, die het examen voor de Militaire Akademie willen afleggen, in het vak der Geschiedenis behooren te weten, en zal het niets verliezen van deszelfs bruikbaarheid tot andere einden.

Bij Bovengemelden en hunne *Correspondenten* is de INTEEKENING geopend op de 30 Eerste Afleveringen [illegible] van het Werk getiteld:

MOEURS, USAGES ET COSTUMES

de tous les PEUPLES DU MONDE, *d'après des Documents authentiques et les voyages les plus Récents, par* [illegible]

200 Livraisons grand in-8°, papier vélin satiné, *contenant la matière de 15 volumes ordinaires*, avec 200 [illegible] coloriées avec soin.

Voici le plan adopté et le cadre à remplir pour chaque peuple.

I. NOTIONS GÉOGRAPHIQUES ET HISTORIQUES.

II. MOEURS POLITIQUES: Palais. — Gouvernement. — Lois. — Supplices. — Milice. [illegible]

III. MOEURS SOCIALES [illegible] Familles. — Mariages. [illegible] tes et Arts. — Agriculture. — Industrie. — Commerce. — Navigation. — Fêtes publiques. — Theâtres. — Jeux. — Funerailles.

IV. MOEURS RELIGIEUSES: Temples. — Prêtres. — Cérémonies.

L'ouvrage sera orné de 200 planches dessinées, non à expliquer le texte qui, dans ces sortes de publications, n'a guère été jusqu'ici que la description des figures, mais à [illegible]

[illegible]

Conditions de la Souscription.

Cet ouvrage sera composé de 200 livraisons qui formeront 5 volumes très-grand in-8°, papier vélin satiné, contenant la matière de plus de 15 volumes ordinaires. Chaque livraison, contenant une feuille de texte, sera accompagnée d'une gravure coloriée avec le plus grand soin et représentant souvent plusieurs sujets. Le prix de chacune est de 21 cents. Celles qui devront être rehaussées d'or se payeront le double. [illegible]

NB. Hebben Correspondenten gelieven Nota van deze Prijsbepaling te nemen. Bij de voornaamste Boekhandelaren in het rijk liggen de eerste livraisons ter inzage.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.